Ultieme Cursus Lightroom Classic CC - Deel 1

Thomas Kouveld 8 maart 2018, 00:00

Adobe Lightroom is een van de meest krachtige en gebruiksvriendelijke beeldbewerkingsprogramma's van het moment. Maar waar begin je? Hoe werkt Lightroom en wat zijn de mogelijkheden van het programma? In deze cursus Lightroom CC helpen we je op weg om je eerste foto's te bewerken. In dit eerste deel gaan we in op het importeren van foto's en het organiseren ervan.

We gaan aan de slag met Adobe Photoshop Lightroom Classic CC, zoals de oorspronkelijke Lightroom tegenwoordig door het leven gaat. Aan het einde van deze cursus weet je hoe je foto's moet importeren, waar ze belanden op je harde schijf en leer je een basisbewerking uit te voeren op je foto.

Wat is Lightroom en wat doe je ermee?

Lightroom is een krachtig fotobewerkingsprogramma dat afstamt van Adobe's stokpaardje, het veel oudere Photoshop. Hoewel Photoshop veel meer mogelijkheden heeft om beelden te bewerken, zijn veel van die opties niet nodig om je foto's te optimaliseren. Je kunt Lightroom daarom zien als Photoshop 'light', speciaal toegespitst op fotografen. De naam verwijst naar de aloude doka, waarin vroeger analoge filmrolletjes werden ontwikkeld en afgedrukt. Zo moet je de rol van Lightroom ook zien: als de plek waar je digitale fotobestanden ontwikkelt.

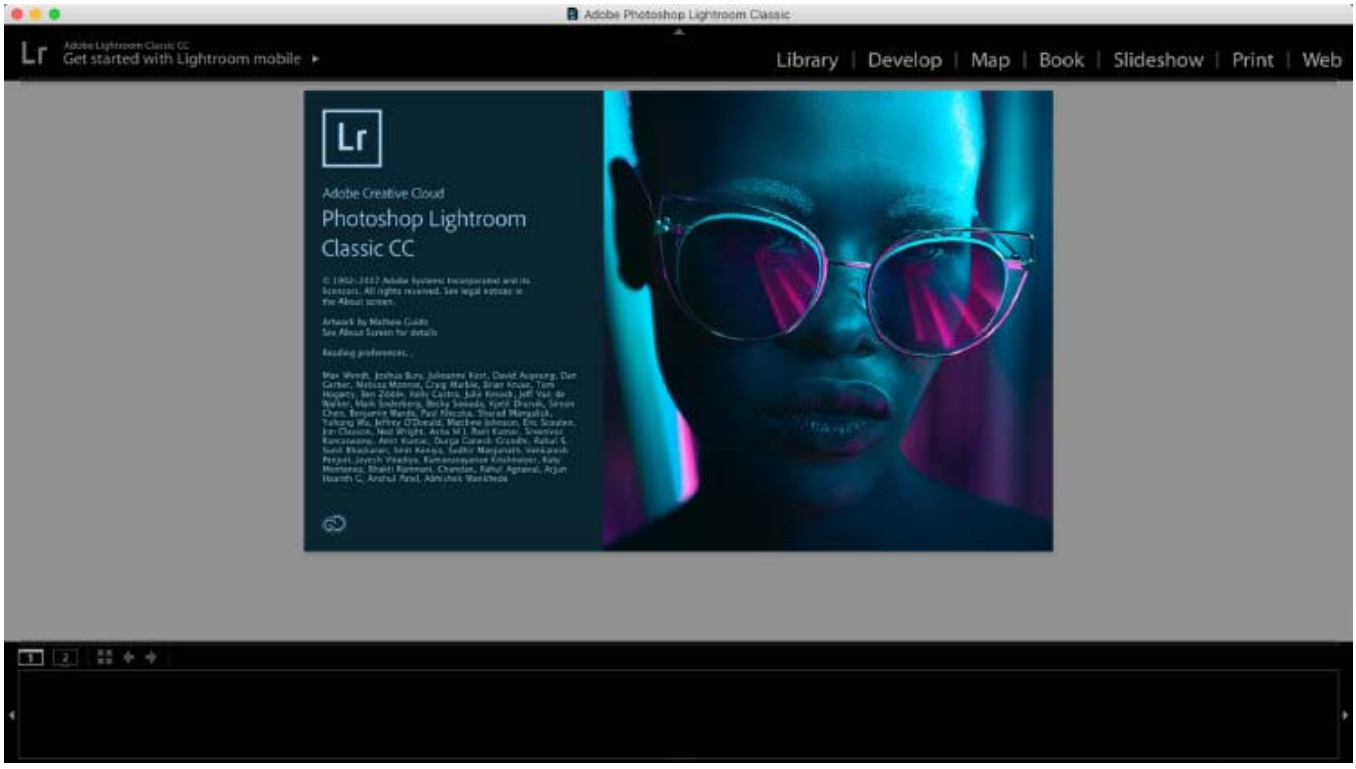

Lightroom Classic CC Kosten

Lightroom is op meerdere manieren te verkrijgen via de Adobe Creative Cloud. Voor de meeste fotografen is het fotografiepakket van 12 euro per maand het gunstigst. Dit bestaat uit Photoshop en Lightroom. Meer heb je als fotograaf niet nodig. Overweeg je ook films te gaan monteren, dan wordt het interessant om de complete Creative Cloud aan te schaffen; maar die is met zo'n 60 euro per maand vrij prijzig.

Als je Lightroom voor het eerst opstart, maak je een Lightroom Catalog aan. Dit is een algemeen bestand waarin alle informatie over je foto's wordt opgeslagen. Denk aan zaken als de locatie op de harde schijf, maar ook de bewerkingen die je uitvoert. Het is daarmee het belangrijkste bestand voor jouw persoonlijke Lightroom-omgeving.

De Bibliotheek

Vanaf nu kom je elke keer dat je Lightroom opstart in de **Bibliotheek** terecht. Samen met de Ontwikkelmodule (**Ontwikkelen**) is dit het hart van het programma. Alle foto's die je importeert, vind je hier terug, keurig gerangschikt op datum. Ook kun je hier alle foto's op groot formaat bekijken, selecties maken, trefwoorden toevoegen en nog veel meer. Zolang je al je nieuwe foto's in Lightroom importeert, maak je dus een almaar uitdijend dossier van je werk, dat ook nog eens makkelijker in te zien is dan de losse bestanden op je harde schijf. Om dit alles in werking te stellen, beginnen we met foto's importeren.

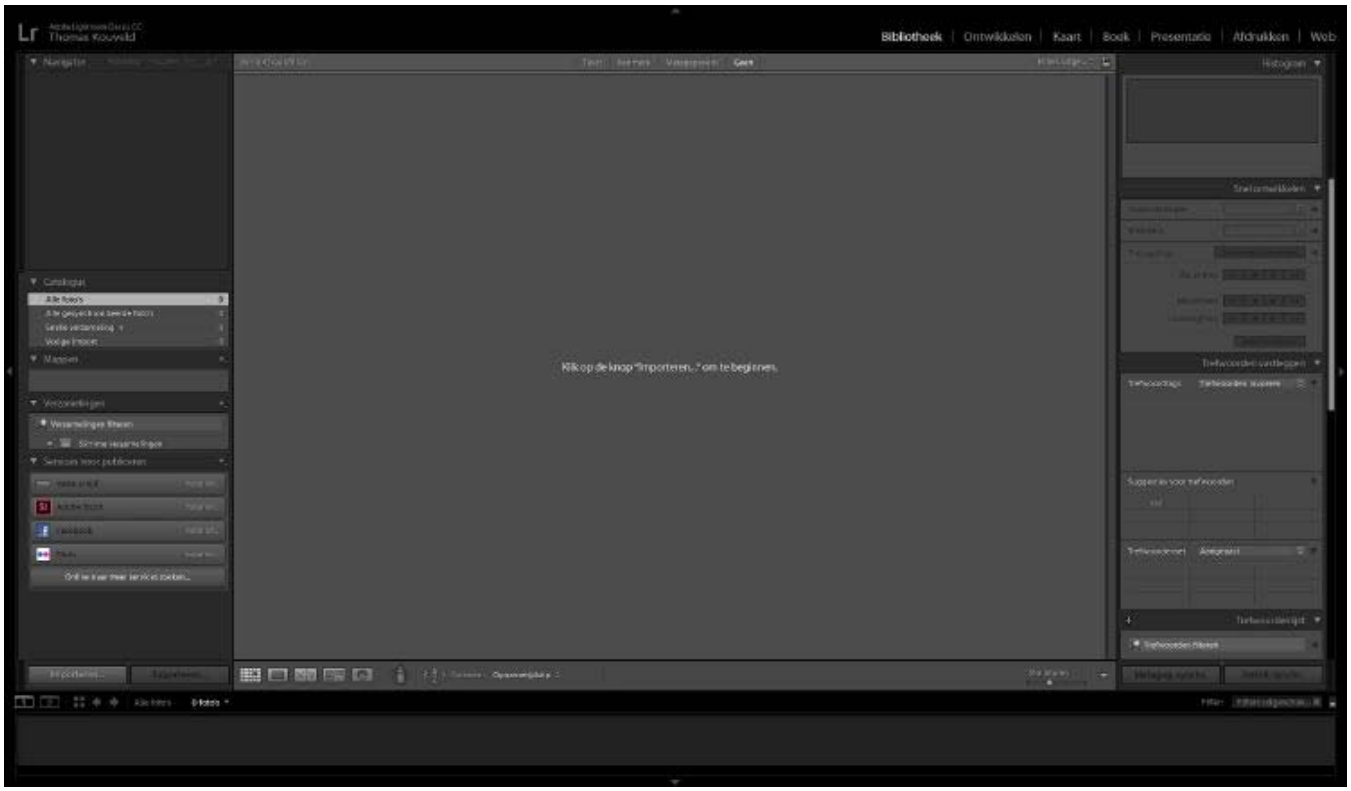

De Bibliotheek, nu nog zonder foto's.

Harde schijf of NAS?

Doorgaans plaatst Lightroom de fotobestanden van je camera op de harde schijf van je computer. Er is nog veel meer mogelijk. Hoe groter je fotoverzameling, des te meer ruimte je nodig hebt. Ook zou het fijn zijn als je je makkelijk back-ups kunt maken van je foto's, want je wil er niet aan denken dat je computer een keer crasht en je al je werk kwijt bent. In die gevallen kan een NAS (Network Attached Storage) interessant zijn.
Deze kleine computers vol harde schijven zijn ervoor gebouwd om opslagruimte beschikbaar te stellen op je lokale netwerk. Daarnaast zijn ze voorzien van software om back-ups te plannen en om verloren bestanden te repareren.

Foto's importeren in Lightroom

We beginnen met het importeren van je foto's. Vaak staan die bestanden op het geheugenkaartje van je camera, maar Lightroom kan ook foto's importeren vanaf smartphones, dvd's, usb-sticks en andere media. Als Lightroom aanstaat en je een geheugenkaart in de computer steekt, zal het dialoogvenster Importeren vanzelf verschijnen. Gebeurt dit niet, druk dan op de knop Importeren linksonder in de bibliotheek.

Het dialoogvenster bestaat grofweg uit drie delen. Je werkt van links naar rechts. Links staat de bron van de foto's, zoals het geheugenkaartje. Zoals je ziet, staat niet alleen het geheugenkaartje daar, maar ook de harde schijf van je computer en eventuele andere aangesloten harde schijven. Dit maakt het mogelijk om ook vanaf die media te importeren.

In het midden van het scherm zie je de foto's die op de geheugenkaart staan. Dit biedt je de mogelijkheid om alvast te selecteren welke foto's je wel of niet wilt houden. Als je niets verandert, worden alle foto's geïmporteerd. Door vinkjes te plaatsen of weg te halen, kun je de selectie veranderen.

Hier importeer je foto's in Lightroom.

Verschillende manieren van importeren

Boven de foto's, ook in het midden, vind je de manier van importeren. Hiermee bepaal je of Lightroom iets bijzonders met de bestanden moet doen. Standaard staat Lightroom ingesteld op **Kopiëren**, de meest voor de hand liggende keuze. In dit geval doet Lightroom niets met de bestanden, behalve ze kopiëren naar de harde schijf. Kies je voor **Verplaatsen**, dan gebeurt hetzelfde, maar verdwijnt het originele bestand van de geheugenkaart. De optie **Toevoegen** wordt maar weinig gebruikt: hiermee blijft het bestand staan waar het staat, maar wordt het wel aan de bibliotheek toegevoegd. Dit is zelden aan te raden, want het komt erop neer dat bestanden overal en nergens op willekeurige plekken op je harde schijf blijven staan en niet netjes geïndexeerd worden.

Dan is er nog de optie Kopiëren als .dng. Kies je hiervoor, dan zet Lightroom het fotobestand om naar het dng-bestandstype (Digital Negative). Adobe ontwikkelde dit formaat om een universele standaard te bieden in de wirwar van formats die fabrikanten zelf specifiek voor hun apparatuur maken. Zo'n standaard maakt het voor software-ontwikkelaars makkelijker om programma's te schrijven. Dng is tot op heden nog geen gigantisch succes, maar veel fotografen vinden het niettemin een prettig idee om de standaard te gebruiken. Het is aan jezelf of je dng wilt gebruiken. Het omzetten heeft geen invloed op het beeld zelf, dus daarvoor hoef je het niet te laten.

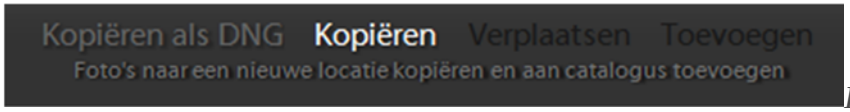

Hoe importeer je je foto's?

Locatie bepalen in Lightroom Classic CC

In het rechterdeel van het dialoogvenster bepaal je waar de bestanden moeten worden opgeslagen en of er nog iets mee moet gebeuren. Het onderste deel met de naam **Bestemming** is hierbij leidend. Verzin een logische opslagplek voor je foto's, zodat je ze straks makkelijk kunt terugvinden. Denk aan C:\Foto's of een plek op een externe schijf. Vervolgens bepaal je nog hoe de bestanden georganiseerd worden. Dit doe je via het menu **Organiseren**. Ook hier is er geen goed of fout. Het komt het neer op persoonlijke voorkeur. Wil je dat Lightroom mappen aanmaakt op datum of geef je liever een projectnaam aan je foto's? De meeste andere instellingen, zoals **Voorvertoningen**, kun je laten staan. Druk vervolgens op **Importeren** en je foto's worden ingeladen!

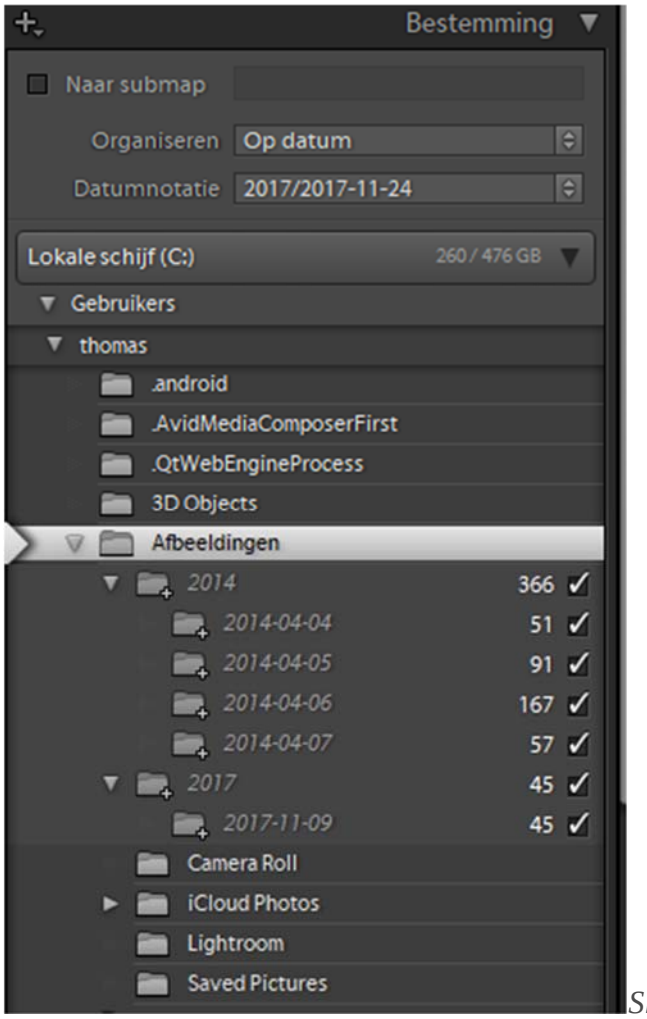

Sla je foto's op een logische plek op.

Importeren: welke wel en welke niet?

Wil je al je foto's houden of maak je een strenge selectie van je werk? De ene fotograaf wil geen enkel kiekje laten schieten, de ander gaat alleen voor de allerbeste platen. Hoewel het iets meer tijd kost, is het aan te raden om tijdens het importeren te filteren op missers en andere slechte foto's. Je verzameling blijft niet alleen overzichtelijker, maar je went er ook aan om streng voor jezelf te zijn en kritisch naar je eigen werk te kijken. Bovendien spendeer je later niet onnodig veel tijd aan het 'redden' van slechte foto's en bespaar je aanzienlijk veel schijfruimte. Naarmate camera's betere sensoren krijgen, worden raw-bestanden immers steeds groter. Kortom, let goed op je eigen werk en je hebt uiteindelijk een verzameling met topwerk.

Foto's organiseren in Lightroom Classic CC

Nu er een of meer foto's in de bibliotheek staan, komt deze echt tot leven. Je ziet de zojuist geïmporteerde foto's staan, met links bovenin een iets grotere weergave. Dubbelklik je op een foto, dan wordt deze in groot formaat geopend. Rechts in het venster vind je informatie over de foto, zoals histogram en belichtingsinstellingen. Onder **Metagegevens** vind je de datum waarop de foto gemaakt is.

Dubbelklik op een foto voor een volledige weergave.

Nu wordt het tijd om een beetje orde te scheppen in je groeiende fotoverzameling. Links in het scherm zie je onder het kopje **Mappen** waar de fotobestanden zich bevinden. In de meeste gevallen is dat de harde C-schijf. Daaronder staat precies hoe de mappenstructuur is opgebouwd en hoeveel foto's elke map bevat. Heb je er tijdens het importeren voor gekozen om je foto's te organiseren op datum, dan zie je hier dus een map met een jaartal en daaronder de precieze data. Let op, de datum betreft het maken, niet het importeren van de foto. Lightroom haalt deze informatie uit de 'exif-data', waarin dit soort informatie wordt opgeslagen tijdens de opname. Let erop dat datum en tijd op je camera juist zijn ingesteld.

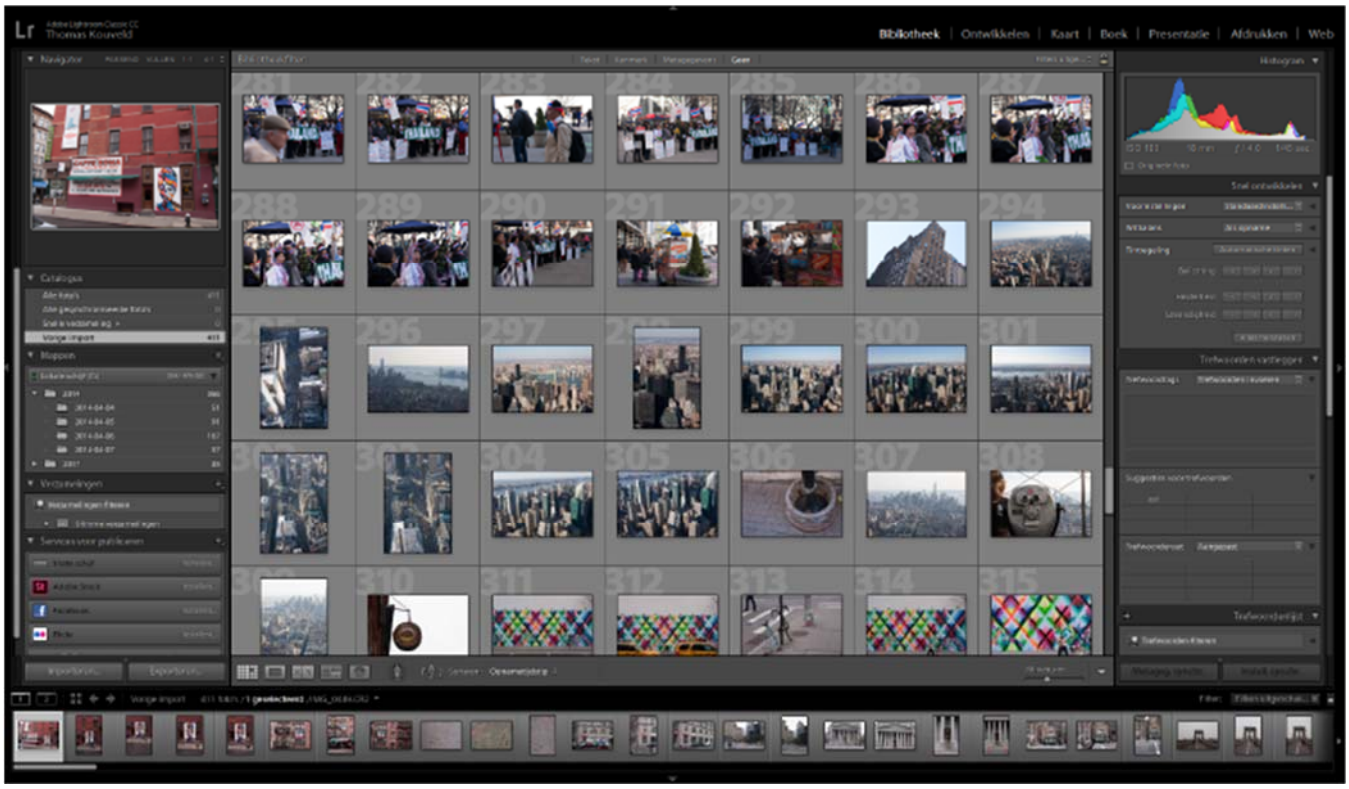

De eerste foto's staan in Lightroom!

Verzamelingen

Onder de mappen staat het kopje **Verzamelingen** en deze zijn erg handig om je foto's verder te organiseren. Een verzameling is eigenlijk een soort map die je kunt gebruiken om verschillende foto's te groeperen. Denk aan een verzameling voor de zomervakantie of voor de foto's die je hebt gemaakt tijdens een fotografiecursus. Je zou zelfs een verzameling met je beste werk kunnen maken, om te laten zien aan anderen. Om foto's aan een verzameling toe te voegen, ga je naar de Bibliotheek en sleep je ze er simpelweg in.

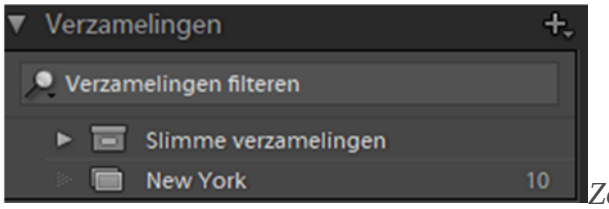

Zo maak je een nieuwe verzameling aan.

Naast de 'normale' verzameling bestaat de **Slimme verzameling**. In tegenstelling tot de normale verzameling, kun je hier niet zomaar foto's in slepen. Slimme verzamelingen werken op basis van een filter, dat je vooraf moet instellen. Druk weer op het plusteken en vervolgens op Slimme verzameling maken om een idee te krijgen. Aan de hand van verschillende kwalificaties (zoals brandpunt of type camera) vult de slimme verzameling zichzelf. Zo kun je bijvoorbeeld per seizoen een **slimme verzameling maken** of eentje met alleen maar groothoekfoto's.

Trefwoorden en foto's terugvinden

Een andere manier om je foto's in te delen en ze makkelijk weer terug te vinden, is via trefwoorden. In de rechterkolom van de bibliotheek vind je het kopje **Trefwoorden**

vastleggen. Hieronder bevindt zich een tekstveld waar je trefwoorden kunt invullen. Alles wat je hier invult, verschijnt ook in de **Trefwoordenlijst**. Zo kun je ze makkelijk aan andere foto's toevoegen en voeg je geen dubbele trefwoorden toe, bijvoorbeeld met of zonder hoofdletter.

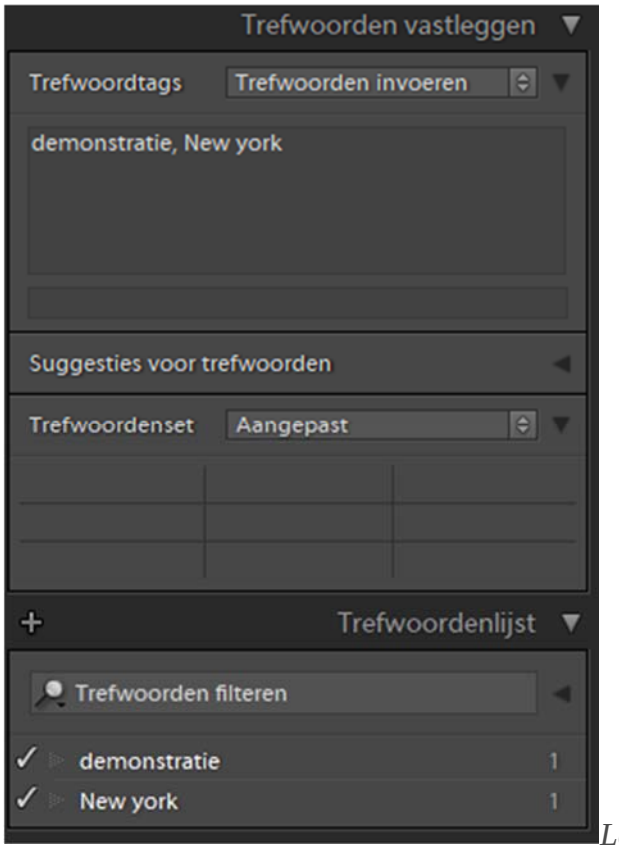

Leg trefwoorden vast om foto's snel terug te vinden.

Om die foto's vervolgens weer terug te vinden, gaan we naar de regel boven de foto's, het **Bibliotheekfilter**. Dit filter stelt je in staat om snel en krachtig te zoeken binnen je verzameling. Dat kan op verschillende manieren: door op het knopje **Tekst** te drukken, doorzoek je alle tekstvelden die bij de foto's horen. Hier vallen ook trefwoorden onder. Met andere woorden, als je in het zoekvenster een van je trefwoorden typt, komen deze foto's automatisch tevoorschijn. Een andere manier om je trefwoord op te zoeken, is via **Metagegevens**. Klik hierop en je ziet algemene data om op te filteren. Om ook trefwoorden terug te vinden, druk je naast één van de kolommen op het icoontje met drie streepjes en kies je voor **Kolom toevoegen**. Hierna klik je op de naam van de net aangemaakte kolom en kies je voor **Trefwoord**. Een overzicht van alle gebruikte trefwoorden staat nu in een handige lijst.

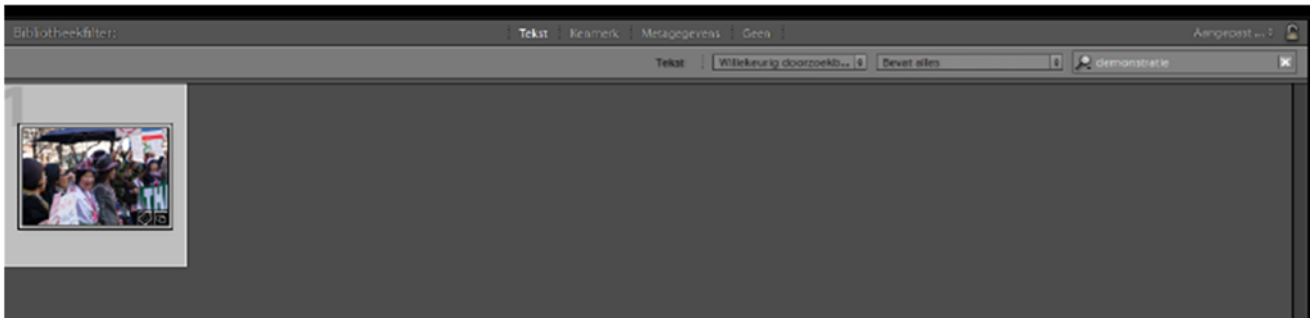

Gebruik het zoekvenster om je foto's terug te vinden.

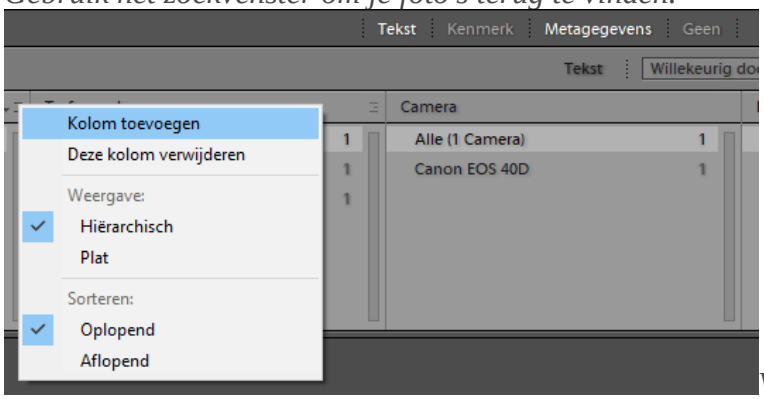

Voeg een nieuwe kolom toe.

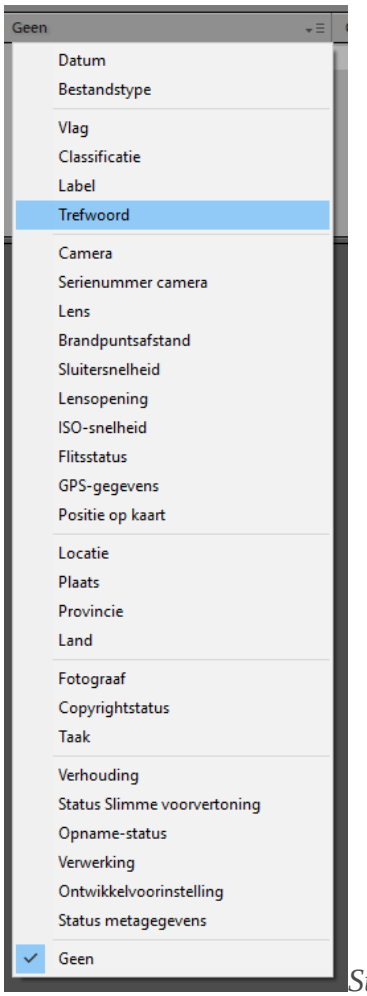

Stel hem in.

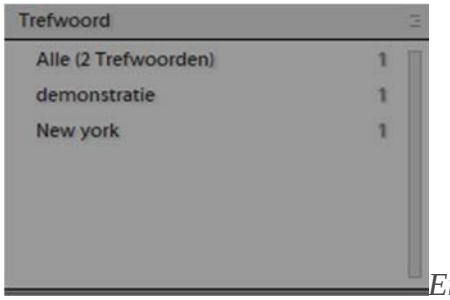

*En je bent klaar.*Nu we de Bibliotheek hebben besproken en je in staat bent om je foto's te importeren en te organiseren, wordt het tijd om verder te gaan met het échte werk: foto's bewerken!